

AL DEPARTAMENT DE TERRITORI

MONTSERRAT ESCUDÉ MESTRE, amb DNI 39180205G, que actua en qualitat de presidenta de l' **ASSOCIACIÓ CATALANA DE JURISTES DE L'ADMINISTRACIÓ LOCAL**, amb domicili al carrer de Joaquim Valls, 41, 2n, de Barcelona (08016), i adreça electrònica info@juristeslocals.cat,

MANIFESTO

1. Que l'Associació a la qual represento ha tingut coneixement del tràmit d'audiència relatiu a la Proposta de Decret d'habilitació d'entitats col·laboradores
2. Que el termini de presentació d'observacions, suggeriments o al·legacions finalitza el 6 de juny del 2024.
3. Que ateses les finalitats de la nostra Associació establertes als Estatuts, entre les quals es troba la participació en l'elaboració de normes, i un cop efectuada l'anàlisi del text sotmès al tràmit d'audiència, en el termini concedit a l'efecte, hem considerat oportú la presentació dels següents

OBSERVACIONS I SUGGERIMENTS

PRIMERA.- Valorem positivament la iniciativa de regular l'habilitació de les entitats col·laboradores que puguin emetre els informes d'idoneïtat previstos a l'article 188.3bis del Decret legislatiu 1/2010, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'Urbanismes (TRLU) ja que la major part dels ajuntaments no tenen capacitat per fer-ho. D'altra banda, considerem que seria poc eficient que les entitats haguessin d'obtenir una acreditació de cadascun dels ajuntaments que optin per implantar l'informe d'idoneïtat tècnica.

I, perquè això fos possible, caldria preveure que, en el procés d'acreditació que els tècnics de les entitats col·laboradores hauran de rebre un mínim de formació de les mateixes entitats locals o dels ens locals supramunicipals en relació amb les ordenances dels municipis on volen exercir les seves funcions.

SEGONA.- D'acord amb el TRLU, el títol del Decret i el mateix article 1 de la proposta de Decret, les funcions per a les quals es pretén acreditar EC consisteixen en la "...verificació i control previ en el marc dels procediments d'intervenció administrativa en les activitats de construcció, edificació, ús del sòl i altres actuacions urbanístiques que realitzen els

particulars, que es formalitzen en l'emissió de l'informe d'idoneïtat tècnica com a requisit previ que els ajuntaments poden exigir que s'acompanyi a les sol·licituds de llicències o a les comunicacions prèvies...."

Per tant, es tracta d'un **control previ** tant en el cas de les activitats urbanístiques subjectes a llicències com en el cas de les que estan subjectes a comunicació.

Tot i així, en algun dels preceptes del text, sembla que s'estigui parlant de control ex post per a les actuacions urbanístiques sotmeses al règim de comunicació. Així, per exemple, l'article 17.c) preveu que les EC tenen dret a accedir a les obres que hagin de controlar.

També fa referència al control ex post, l'article 20:

*" 1. La direcció general competent en matèria d'urbanisme de la Generalitat de Catalunya fixarà i actualitzarà anualment el límits dels preus a percebre per les entitats col·laboradores per l'emissió dels informes d'idoneïtat tècnica, així com, en el seu cas, **dels informes d'adequació de les obres i dels informes de conformitat de les obres**. En el cas que no s'actualitzin els límits dels preus, s'entendran prorrogats els de l'any anterior, incrementats amb l'índex de preus de consum (IPC) anual de Catalunya. Els límits de preus es publicaran en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya i en el web de la Conselleria."*

No és que estiguem en desacord amb què les ECAS puguin efectuar controls ex post dels actes subjectes a comunicació. Tot el contrari, ho veiem molt necessari.

De fet, actualment, moltes de les obres i altres actes de naturalesa urbanística estan subjectes al règim de comunicació, fet que comporta un necessari reforç del control ex post tant des del punt de vista documental com de les inspeccions i la majoria de municipis no tenen capacitat per dur a terme aquests controls.

Creiem que el règim de comunicació no pot funcionar correctament si no va acompanyat d'una bona organització del control ex post i, concretament, de plans d'inspecció, tal com ja preveu l'article 98 del RPLU.

Per aquesta raó, considerem que s'hauria d'aprofitar l'elaboració d'aquest decret per establir que els ajuntaments podran encomanar la funció inspectora de les obres subjectes a comunicació a les entitats col·laborades de manera similar a com ho fan la Llei 20/2009, de 4 de desembre, de prevenció i control ambiental de les activitats i la Llei 18/2020, de facilitació de l'activitat econòmica.

Aquesta opció permetria, de retruc, agilitzar la tramitació de llicències perquè els tècnics municipals hi podrien dedicar temps que ara dediquen a inspeccionar i a comprovar la documentació dels actes sotmesos a comunicació.

Cal recordar que aquesta possibilitat està prevista a l'article 91 de la Llei 26/2010 el qual disposa també que ho haurà de preveure la norma sectorial, norma que podria ser aquest mateix decret.

TERCERA: Una altra qüestió rellevant és la necessitat de concretar quin ha de ser el contingut de l'informe d'idoneïtat. Haurà de tractar del compliment de tota la normativa estatal i autonòmica aplicable a les obres? A nivell de projecte bàsic i/o d'executiu? Quines matèries exactament: accessibilitat, prevenció i extinció d'incendis?

En aquest sentit, resulta oportú recordar que el Reial Decret 1000/2010, de 5 d'agost, sobre el visat col·legial (que és legislació bàsica) estableix a l'article 2, amb caràcter exclusiu i exclouent, quins són els treballs professionals concrets que han d'obtenir obligatòriament el visat col·legial. Segons la sentència del Tribunal Suprem núm. 6662 de 27 de juliol de 2001 el visat suposa el control col·legial o corporatiu de la idoneïtat professional del tècnic i la integritat formal de la documentació integrant del treball.

L'informe tècnic d'idoneïtat comprendrà altres aspectes que no es revisen en els projectes que han d'estar visats?

D'acord amb l'article 188.3 bis del TRLUC "(...) els serveis tècnics municipals només han d'informar i assumeixen responsabilitat sobre l'adequació de la llicència sol·licitada o la comunicació prèvia a la normativa urbanística i municipal"

En el cas que el promotor opti per presentar un projecte executiu, l'EC comprovarà i es farà responsable del compliment de la normativa a nivell d'executiu?

Els tècnics municipals només seran responsables del compliment del planejament urbanístic i dels paràmetres urbanístics?

Considerem que aportaria molta seguretat jurídica establir de manera més concreta a com ho fa ara el projecte quin ha de ser el contingut de l'informe d'idoneïtat, tenint en compte el paper que desenvolupa el visat.

És més, creiem que seria molt oportú i convenient que la Generalitat aprovés els models d'informe tal com s'ha fet en el cas dels models d'informe de les entitats col·laboradores en matèria ambiental.

QUARTA: La relació entre l'EC i el promotor és privada.

Tot i que l'article 16.5 estableix molt clarament, com no podia ser d'una altra manera, que la relació entre les EC i els interessats s'ajusten al dret privat, el Decret tracta aquesta relació com si fos de naturalesa administrativa i com si l'informe d'idoneïtat tècnica fos un acte administratiu.

La qüestionable equiparació de la validesa jurídica dels informes d'idoneïtat emesos per una ECA als realitzats pel personal funcionari (ja sigui de carrera o interí) de l'Administració encarregat d'aquestes funcions no pot convertir-los en un acte administratiu, així com tampoc un informe emès per personal funcionari és un acte administratiu.

En concret, l'article 5, quan defineix l'informe, estableix que té la naturalesa d'acte de tràmit qualificat i que l'Ajuntament és el competent per resoldre'n la impugnació.

És evident que una entitat privada, per molt que estigui acreditada per l'Administració, no pot emetre actes administratius i, encara és més obvi, que en no ser un acte administratiu no pot ser impugnat davant l'Administració i, encara menys, si l'Administració que ha de resoldre no és l'autora de l'informe.

De fet, pels casos en què hi ha disconformitat de l'interessat amb l'actuació de l'EC ja es regula un sistema de queixes i reclamacions a l'article 23, al marge que els interessats puguin exercir les accions civils que puguin pertocar.

Una altra punt que cal assenyalar és l'article 23.5:

"5. L'estimació per part de la direcció general competent en matèria d'urbanisme de la queixa o reclamació plantejada, permet al sol·licitant o persona interessada canviar d'entitat col·laboradora, com també el retorn de les quantitats abonades"

Altra vegada, el Decret confon les relacions privades amb les públiques. La relació entre els interessats i les entitats col·laboradores és privada i, en conseqüència, no pertoca a l'Administració regular en quins casos els privats poden canviar d'entitat col·laboradora o reclamar el retorn de les quantitats abonades. Com a molt, l'estimació de la reclamació podria ser una justificació de la resolució del contracte privat.

En canvi, sí que s'hauria d'establir que l'estimació de les reclamacions hauria de comportar l'inici d'un expedient de supervisió de l'entitat col·laboradora afectada per part de la Generalitat.

També s'entra en qüestions que pertocarien al dret privat en els apartats g), h) i i) de l'article 18 que regula les obligacions de les entitats col·laboradores. Aquests articles regulen una "espècie" de procediment administratiu que ha de regular la relació entre les EC i els interessats, quan aquestes circumstàncies haurien d'estar regulades en el contracte privat i en el marc de la llibertat de pactes. Especialment greu és la previsió que habilita les entitats a arxivar actuacions si l'interessat no esmena les deficiències de la seva sol·licitud en el termini de 10 dies.

Així doncs, proposem l'eliminació de tots els preceptes esmentats.

CINQUENA:

Article 1 a) Aquest article preveu que l'objecte del decret és regular el sistema d'habilitació, el funcionament i la supervisió de les entitats col·laboradores per dur a terme les funcions de verificació i control previ en els procediments d'intervenció administrativa en les actuacions urbanístiques que realitzen **els particulars**.

Les llicències urbanístiques les poden sol·licitar particulars però també administracions diferents de l'ajuntament del municipi on es vol executar l'obra. Per tant, aquest article hauria de modificar-se tal com es proposa:

a) Regular el sistema d'habilitació, el funcionament i la supervisió de les entitats col·laboradores de les administracions locals catalanes per dur a terme les funcions de verificació, control previ en el marc dels procediments d'intervenció administrativa en les activitats de construcció, edificació, ús del sòl i altres actuacions urbanístiques que realitzen els particulars i entitats públiques, que es formalitzen en l'emissió de l'informe d'idoneïtat tècnica com a requisit previ que els ajuntaments poden exigir que s'acompanyi a les sol·licituds de llicències o a les comunicacions prèvies, d'acord amb allò previst en l'article 188.3 bis del Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'urbanisme de Catalunya (TRLUC) vigent."

SISENA:

Article 16

Aquest article disposa el següent:

*"Les entitats col·laboradores han d'exercir les seves funcions amb objectivitat, integritat, imparcialitat i independència, amb subjecció a allò establert en aquest Decret i al contingut de la resolució d'habilitació, a l'ordenança municipal pertinent, a la normativa tècnica i a la resta de normativa aplicable, i d'acord amb els manuals operatius, les circulars, les instruccions i els **critèris interpretatius aprovats i publicats tant per la Generalitat de Catalunya com per l'ajuntament corresponent del territori on tinguin lloc les actuacions urbanístiques**"*

Aquest article, dona a entendre que els informes s'han d'emetre en base a la normativa vigent, com no podia ser d'altra manera, però també d'acord amb els criteris interpretatius publicats per la Generalitat i els ajuntaments.

Aquesta previsió és, al nostre entendre, contrària a dret i a la seguretat jurídica ja que els criteris interpretatius no tenen valor normatiu, tal com ja ha hagut de recordar en diverses ocasions el TSJC.

El règim d'intervenció té caràcter reglat i, per tant, s'ha de fonamentar en normes, no en la interpretació que en pugui fer una determinada administració. Si fos així podria passar que les entitats col·laboradores haguessin d'aplicar una norma de manera diferent en funció del municipi on es vol executar l'obra.

Per tant, sol·licitem que s'elimini la referència als criteris interpretatius.

Per tot el que s'ha exposat

SOL·LICITO, que tingueu per presentades i tingueu en consideració les observacions exposades; que en notifiqueu la resposta a l'Associació que represento tot posant-nos a la vostra disposició per als aclariments que siguin necessaris així com per col·laborar en tots aquells aspectes en què puguem ser-vos d'utilitat.

Barcelona, 6 de juny de 2024

Montserrat Escudé Mestre
Associació Catalana de Juristes de l'Administració Local

Departament de Territori. Av. Josep Tarradellas 2-6. 08029 Barcelona